

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

Силабус навчальної дисципліни
«Критичні стани в дитячій ендокринології»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити ECTS
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра педіатрії. м. Одеса, вул. Ак. Воробйова 3. Обласна дитяча клінічна лікарня. 9-ти поверховий будинок, 7-й поверх.
Викладач (-і):	Аряєв М.Л. чл.-кор. НАМНУ, д.мед.н, професор, завідувач кафедри. Доценти: к.мед.н. Капліна Л.Є., Бірюков В.С., Десятська Ю.В., Сеньківська Л.І. Асистенти: доктор філософії Усенко Д.В. Асистенти: Павлова В.В., Бишлей Н.О., Стрельцов М.С.
Контактна інформація	Довідки за телефонами: завуч, Сеньківська Людмила Іванівна, 0679590334, відповідальна за організаційно-виховну роботу на кафедрі, Капліна Лариса Євгенівна, 0509707163, або по стаціонарному телефону кафедри 705 53 21 з лаборантом, Ольховська Вероніка Олександрівна. E-mail: pediatrics50@gmail.com Очні консультації: з 14.00 до 17.00 кожного четверга та з 9.00 до 14.00 кожної суботи Онлайн-консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга та з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно.

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, через месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

Предмет вивчення дисципліни – критичні стани в дитячій ендокринології.

Мета дисципліни: набуття здобувачем вищої освіти додаткових знань та оволодіння професійними компетентностями та навичками спостереження здорової та хворої дитини сімейним лікарем на основі компетентностей, отриманих при вивченні попередніх дисциплін.

Завдання навчальної дисципліни :

1. Формування вмінь та навичок комунікації з хворою дитиною або її батьками.
2. Удосконалення навичок обґрунтування клінічного діагнозу, складання плану лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Опанування вмінням визначати тактику ведення та профілактики поширених ендокринних захворювань у дітей.

Очікувані результати.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні;

Знати:

Алгоритми спілкування з батьками хворої дитини. Алгоритми спілкування з батьками дитини зі скаргами на затримку фізичного розвитку, порушення статевого розвитку, ожиріння, ознаки рахіту. Методики оцінки фізичного та статевого розвитку у дітей різного віку та статі. Алгоритми діагностики та надання невідкладної допомоги дітям у критичних станах при порушеннях мінерального обміну, захворюваннях щитоподібної та паращитоподібних залоз, захворюваннях надниркових залоз та при цукровому діабеті.

Вміти:

- Проводити оцінку фізичного розвитку у дітей різного віку та статі.
- Проводити оцінку статевого розвитку у дітей різного віку та статі.
- Діагностувати порушення фізичного розвитку у дітей. Визначення подальшої тактики ведення пацієнта.
- Діагностувати порушення статевого розвитку у дітей. Визначення подальшої тактики ведення пацієнтів.
- Спілкуватися з батьками дитини, зі скаргами на ожиріння, для визначення тактики діагностики та подальшого ведення пацієнта.
- Проводити опитування батьків дитини за алгоритмом комунікації, обстеження та медичного ведення дитини раннього віку, хворої на рахіт та рахітоподібні захворювання.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра педіатрії

- Проводити діагностику захворювань надниркових залоз у дітей (адреногенітальний синдром, гостра та хронічна надниркова недостатність). Визначати подальшу тактику ведення пацієнта та надавати медичну допомогу у разі виникнення невідкладних станів.
- Діагностувати захворювання щитоподібної та паращитоподібних залоз у дітей (гіпотиреоз, гіпертиреоз). Визначати подальшу тактику ведення пацієнтів. Надавати невідкладну допомогу при гіперкальціємічному кризі у дітей.
- Проводити диференційну діагностику невідкладних станів при цукровому діабеті та надавати невідкладну медичну допомогу при діабетичному кетоацидозі, гіпоглікемічній комі, гіперосмолярній комі, гіперлактацидемічній комі.
- Проводити клінічне обстеження дітей різного віку за стандартними методиками.
- Аналізувати результати лабораторних, функціональних та інструментальних досліджень.
- Проводити диференційну діагностику та обґрунтовувати клінічний діагноз.
- Визначати тактику та надавати екстрену медичної допомогу при невідкладних станах у дітей.
- Визначати характер та принципи лікування хворих дітей на підставі попереднього клінічного діагнозу, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.
- Виконувати медичні маніпуляції (за переліком 5) при поширених захворюваннях у дітей.
- Вести медичну документацію при поширених захворюваннях у дітей

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Форми і методи навчання:

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: словесні методи: бесіда, пояснення, дискусія, обговорення проблемних ситуацій; наочні методи: ілюстрація (у тому числі мультимедійні презентації); практичні методи: виконання тестових завдань, вирішення ситуаційних завдань.

Самостійна робота: робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

занять; самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

Зміст навчальної дисципліни

Тема №1. Опанування практичних навичок з ведення дітей з ендокринними захворюваннями. Оцінка фізичного та статевого розвитку дітей

Оцінка фізичного розвитку дітей різного віку за сигмальними та центильними номограмами. Оцінка статевого розвитку дітей різного віку та статі за шкалою Танера.

Діагностика порушень фізичного та статевого розвитку у дітей. Диференційна діагностика, обґрунтування клінічного діагнозу та ведення дітей з порушеннями зросту та статевого розвитку. Ожиріння: діагностика, лікування, профілактика.

Тема №2. Критичні стани при захворюваннях щитоподібної та парашитоподібної залоз. Гіпертиреоз, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, невідкладна допомога при тиреотоксичному кризі. Гіпотиреоз, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, замісна терапія. Гіперкальціємічний криз, патогенез, клініка, діагностика, невідкладна допомога

Тема №3. Критичні стани при цукровому діабеті

Основні критичні стани при цукровому діабеті: діабетичний кетоацидоз, гіпоглікемічна кома, гіперосмолярна кома, гіперлактацидемічна кома. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, невідкладна допомога

Тема №4. Особливості діагностики та лікування захворювань надниркових залоз у дітей. Критичні стани при захворюваннях надниркових залоз у дітей. Адреногенітальний синдром, етіологія, патогенез, класифікація, клініка, діагностика, диференційна діагностика, замісна терапія. Гостра надниркова недостатність: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, невідкладна допомога. Хронічна надниркова недостатність: етіологія, патогенез, клініка, діагностика, невідкладна допомога, лікування.

Тема №5. Опрацювання комунікативних навичок при спілкуванні з батьками дітей із порушеннями мінерального обміну.

Рахіт. Етіопатогенез. класифікація, клініка, діагностика, лікування рахіту.

Діагностика та особливості тактики ведення дітей з рахітоподібними захворюваннями.

Спазмофілія: клінічні прояви, диференційна діагностика, невідкладна допомога.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

1. Педіатрія. Диференційна діагностика. Невідкладні стани. М.Л.Аряєв, Н.В.Котова, О.О. Зелінський [та інш.]; за редакцією Аряєва М.Л., Котової Н.В. Одеса : ОНМедУ. 2017. 280 с.
2. Nelson textbook of pediatrics, 2 volume set. Edition: 21st, 2019. PDF format. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>
3. Аряєв М. Л., Сенківська Л. І. Якість життя дітей з дефіцитом гормону росту: значення клінічних, психоемоційних та соціо-демографічних факторів/ Аряєв М. Л., Сенківська Л. І. // Проблеми ендокринної патології. – 2021. – №3 (Т75). – С. 7–13. <https://doi.org/10.21856/j-PEP.2021.3.01>, SCOPUS Квартиль Q4
4. Senkivska L, Aryayev M. Compliance and barriers to growth hormone therapy in children. *Pediatrica Polska - Polish Journal of Paediatrics*. 2021;96(3). – С.181-184. DOI: <https://doi.org/10.5114/polp.2021.109303> SCOPUS, Квартиль Q4
5. Аряєв М. Л., Сенківська Л. І. Домашнє і шкільне насильство щодо низькорослих дітей з дефіцитом гормону росту/ Аряєв М. Л., Сенківська Л. І. // Медичні перспективи. – 2021. – №3 (Т26). – С. 125–131. DOI: <https://doi.org/10.26641/2307-0404.2021.3.242113> SCOPUS, Квартиль Q4
6. Сенківська Л. І., Аряєв М. Л. Клінічна та аукологічна характеристика дефіциту гормону росту дітей південного регіону України / М. Л. Аряєв, Л. І. Сенківська. // Вісник Вінницького національного медичного університету. – 2021. – № 1 (Т 25). – С. 40–44. DOI: 10.31393/reports-vnmedical-2021-25(1)-07

Додаткова:

1. Педіатрія Навчальний посібник у двох томах. М.Л.Аряєв, Н.В.Котова, Н.Ю.Горностаєва [та інш.]; за ред. М.Л.Аряєва, Н.В.Котової. Одеса : ОНМедУ, 2014 Т.1. Неонатологія. Гематологія. Ендокринологія. 155 с.
2. Наказ МОЗ України № 1269 від 05.06.2019 «Екстрена медична допомога: догоспітальний етап. Новий клінічний протокол»
3. Aryayev M, Senkivska L and Lowe JB (2021) Psycho-Emotional and Behavioral Problems in Children With Growth Hormone Deficiency. *Front. Pediatr*. 9:707648. doi: 10.3389/fped.2021.707648, SCOPUS, Квартиль Q1
4. Сенківська Л. І. Програма виявлення дефіциту гормону росту у дітей Одеського регіону. *Сучасна педіатрія*. 2018. № 7. С. 34–38.
5. Аряєв М. Л., Сенківська Л. І. Клінікоепідеміологічна характеристика низькорослості дітей Одеського регіону. *Сучасна педіатрія*. 2017. № 6. С. 36-40.
6. Аряєв М. Л., Сенківська Л. І. Ідентифікація біоетичних проблем у дітей з дефіцитом гормону росту. Етичні аспекти біомедичних досліджень та медичної

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

практики: шостий національний конгрес з біоетики з міжнар. участю, 27–30 вересня 2016 р., Київ. С. 50–51.

7. Настанова 00642. Рахiт. Версія цього документу для друку:
<http://guidelines.moz.gov.ua/documents/2918?id=ebm00642&format=pdf>
8. Квашніна Л.В. Вітамін D у різні періоди дитинства: що знаємо, що треба пам'ятати і що забули. 25.12.2017. Режим доступу:
<https://healthua.com/article/32672-vtamn-D-urzn-perodi-ditinstva-sho-znamo-sho-treba-pamyatati-sho-zabuli>
9. Guideline. Assessing and managing children at primary health-care facilities to prevent overweight and obesity in the context of the double burden of malnutrition. WHO, 2017

<https://www.who.int/publications/i/item/9789241550123>

Електронні інформаційні ресурси:

1. <https://www.pediatrics.od.ua/>
2. <http://moz.gov.ua> – Ministry of Health of Ukraine
3. www.ama-assn.org - American Medical Association / American Medical Association
4. www.oapn.od.ua - NGO "Odesa Association of Pediatricians and Neonatologists"
5. www.who.int - World Health Organization
6. www.dec.gov.ua/mtd/home/ - State Expert Center of the Ministry of Health of Ukraine
7. <http://bma.org.uk> - British Medical Association
8. www.gmc-uk.org - General Medical Council (GMC)
9. www.bundesaerztekammer.de – German Medical Association
10. https://www.who.int/workforcealliance/members_partners/member_list/ipa/en/ - International Pediatric Association (IPA)
11. <http://pediacalls.com/e-books/nelson-textbook-of-pediatrics-21st-edition/>

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи здобувачів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, приймає активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, впевнено демонструє практичні навички під час виконання та інтерпретації практичної роботи з теми заняття, висловлює свою думку з теми заняття.
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, демонструє практичні навички під час виконання практичної роботи з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, з суттєвими помилками виконує практичну роботу.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не приймає участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної задачі, не демонструє практичні навички під час виконання практичної роботи з теми заняття.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;

Самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка доповіді та презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

викладачу.

- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-наушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнь:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра педіатрії

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.